

Boom juridisch
 Postbus 85576
 2508 CG Den Haag
 T (070) 330 70 33
 E info@bjv.nl
 I www.boomjuridisch.nl

EstateTip

Review

Afl. 2017-28

13 september 2017

Aanbiedingsplicht op grond van de blokkeringsregeling? *The devil is in the detail*

Zoals u weet, is de *statutaire blokkeringsregeling* het middel waarmee de *beslotenheid* van de besloten vennootschap kan worden gewaarborgd. Er bestaan twee soorten blokkeringsregelingen. Ten eerste een blokkeringsregeling op grond waarvan voor een overdracht goedkeuring van een orgaan is vereist (*goedkeuringsregeling*). Ten tweede een blokkeringsregeling die inhoudt dat indien een aandeelhouder zijn aandelen wenst te vervreemden, deze aandeelhouder zijn aandelen eerst moet aanbieden aan zijn medeaandeelhouders (*aanbiedingsregeling*). Combinaties van deze beide vormen van blokkeringsregelingen zijn toegestaan. Ook toegelaten zijn onderscheiden regelingen voor onderscheiden soorten aandelen. Wordt bij een overdracht de statutaire blokkeringsregeling niet nageleefd, dan is sprake van beschikkingsonbevoegdheid en kan het aandeel niet rechtsgeldig worden overgedragen. Sinds 1 oktober 2012 is de verplichting om een statutaire blokkeringsregeling te hebben, voor besloten vennootschappen overigens afgeschaft. Dit betekent niet dat de aandelen automatisch vrij overdraagbaar zijn. De herziene wettelijke regeling hanteert namelijk als uitgangspunt een aanbiedingsregeling en oude statuten zullen bovendien doorgaans nog een blokkeringsregeling bevatten. Statutair kan echter anders worden bepaald, bijvoorbeeld door in de statuten de blokkeringsregeling uit te sluiten.

In de praktijk wordt de *reikwijdte* van een aanbiedingsregeling in de statuten nogal eens *uitgebreid*. Zo wordt wel *aanvullend* in de statuten vastgelegd dat een aanbiedingsplicht ontstaat indien en zodra de zeggenschap over de activiteiten van een aandeelhouder-rechtspersoon wijzigt, bijvoorbeeld door het overlijden van de aandeelhouder van de aandeelhouder-rechtspersoon of als de aandelen in de aandeelhouder-rechtspersoon worden overgedragen aan een derde. In dit soort situaties is het *verstandig* om in de statuten te bepalen wanneer sprake is van wijziging van zeggenschap. Een recente uitspraak van 24 april 2017 van de Voorzieningenrechter Rechtbank Rotterdam (ECLI:NL:RBROT:2017:3334) illustreert dit goed.

Het betrof een aandeelhouder A die tot zijn overlijden 49 procent van de aandelen in een Franse vennootschap hield. Er waren twee andere aandeelhouders, de ene hield ook 49 procent van de aandelen en de derde aandeelhouder had de overige 2 procent. De Franse vennootschap had 72,56 procent van de aandelen in een Nederlandse BV. De resterende aandelen in de BV werden gehouden door B. In de statuten van de BV was de volgende bijzondere aanbiedingsplicht vastgelegd:

'BIJZONDERE AANBIEDINGSPLICHT

Artikel 15

1. (...) Voorts moeten de aandelen worden aangeboden die worden gehouden door een aandeelhouder-rechtspersoon, indien – anders dan door boedelmenging ten gevolge van huwelijk – door eigendomsoverdracht of andere eigendomsovergang van aandelen in de aandeelhouder-rechtspersoon, door uitgifte van aandelen in die aandeelhouder-rechtspersoon, of ten gevolge van fusie dan wel splitsing van die aandeelhouder-rechtspersoon in de zin van Titel 7, Boek 2, Burgerlijk Wetboek, dan wel door enigerlei andere oorzaak de zeggenschap over de activiteiten van de onderneming van zodanige aandeelhouder-rechtspersoon door één of meer anderen dan degene(n) bij wie die zeggenschap voordien berustte, wordt verkregen.' (Curs. HK)

B was van mening dat door het overlijden van A een aanbiedingsplicht is ontstaan voor de Franse vennootschap om haar aandelen in de BV aan te bieden aan B, omdat de zeggenschap over de Franse vennootschap door het overlijden van X is gewijzigd. Duidelijk is dat de statutaire regeling *geen bepaling* bevat waaruit volgt wanneer sprake is van *zeggenschap*.

De voorzieningenrechter overwoog als volgt:

'4.13. In het onderhavige geval acht de voorzieningenrechter twee aspecten, in onderling verband gezien, van doorslaggevend belang om aan te nemen dat de uitleg die [...] aan de bepaling geeft niet juist is.

4.14. Allereerst gaat de letterlijke tekst in de bepaling over 'indien de zeggenschap over de activiteiten van de onderneming door een ander wordt verkregen', terwijl in de statuten geen definitie is opgenomen van 'zeggenschap'. In de literatuur en jurisprudentie wordt soms verschillend gedacht over de precieze betekenis van het woord 'zeggenschap', maar de meeste definities hebben gemeen dat zeggenschap gaat om de macht om te sturen of te beslissen. Het gaat bijvoorbeeld om de macht om het financiële of operationele beleid van een entiteit te sturen en de macht om op vergaderingen de meerderheid van stemmen uit te brengen. Steeds, althans voornamelijk, gaat het bij zeggenschap over het hebben van de macht over meer dan de helft van de stemrechten of het hebben van een beslissende invloed op de activiteiten van een onderneming op grond van feitelijke of juridische omstandigheden. (...)

4.15. Bij deze stand van zaken acht de voorzieningenrechter (...) een plicht tot het aanbieden van alle aandelen (...) onvoldoende aannemelijk. Een aandeel van 49% van de aandelen in Logistique Holding betreft immers wel een aanzienlijk deel van de aandelen, en daarmee is vermoedelijk een groot deel van de zeggenschapsrechten gemoeid, maar er is geen sprake van beslissende invloed. Daarvoor is in beginsel een bezit van meer dan 50% van de aandelen vereist.' (Curs. HK)

De *invulling* van het begrip zeggenschap door B wordt derhalve door de voorzieningenrechter *niet gevolgd*. Duidelijk is ook dat als de interpretatie van B in de statuten zou zijn vastgelegd, de uitkomst een andere zou zijn geweest.

Kortom, het blijft opletten bij het redigeren van een statutaire blokkeringsregeling.

Tot volgende week!

Mr. H. Koster
Universiteit Utrecht

Boomjuridisch

www.scholsburgerhartschols.nl www.boomjuridisch.nl

© 2017 Boom juridisch | ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.